

Vlaanderen
is omgeving

Vlaamse Overheid, Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten
Team Omgevingseffecten
Milieueffectrapportage
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
T 02/553 80 79
mer@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Goedkeuring van het plan-MER voor Sectorale voorwaarden VLAREM II voor windturbines

Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel

21/04/2023

PLMER-0277-GK

1. Inleiding

Het voorgenomen plan betreft de vaststelling van de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines voor geluid, slagschaduw en veiligheid.

Het doel van het voorliggende plan-MER is om de milieueffecten te beoordelen van de sectorale geluids- en slagschaduwvoorwaarden voor windturbines alsook van de VLAREM-voorwaarden voor veiligheid (subafdeling 5.20.6.3).

Het voorgenomen plan is plan-m.e.r.-plichtig volgens het DABM¹. Gelijktijdig met de opmaak van het plan werd een plan-MER opgesteld conform het generieke spoor uit het DABM.

De kennisgeving voor dit plan-MER is volledig verklaard op 03/12/2021. De terinzagelegging van de kennisgeving in alle Vlaamse gemeenten liep van 15/12/2021 tot en met 12/02/2022. Deze terinzagelegging werd aangekondigd op de website van het Team Omgevingseffecten en in de krant De Standaard (publicatie 15/12/2021). Tegelijkertijd vroeg het Team Omgevingseffecten adviezen bij de administraties en openbare besturen.

Het Team Omgevingseffecten stelde bijzondere richtlijnen op (17/05/2022) om de reikwijdte, diepgang en methodologie voor het plan-MER vast te leggen. Daarbij hield het Team Omgevingseffecten rekening met principieel verplichte onderdelen van een plan-MER op basis van art. 4.2.8 §1 bis van het DABM, de ontvangen inspraakreacties en de ontvangen adviezen en met de

¹ Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

richtlijnenvergadering van 10/03/2022 tussen de initiatiefnemer, het studie bureau, de adviserende instanties en het Team Omgevingseffecten.

Tijdens het opstellen van het (ontwerp) plan-MER vond regelmatig overleg plaats tussen de initiatiefnemer, het studie bureau en het Team Omgevingseffecten. Tussentijds legde de initiatiefnemer de ontwerpdocumenten informeel voor aan het Team Omgevingseffecten en werd teruggekoppeld met de belangrijkste adviesinstanties. Vervolgens organiseerde de initiatiefnemer een openbaar onderzoek over het ontwerp plan en het ontwerp plan-MER in alle betrokken steden en gemeenten van 22/11/2022 tot 20/01/2023. Gelijktijdig werden deze documenten ook voor advies voorgelegd aan de eerder geraadpleegde adviesinstanties. Het ontwerp plan-MER werd vervolgens aangepast naar aanleiding van de ontvangen opmerkingen en adviezen.

De initiatiefnemer bezorgde de ontvangen opmerkingen en adviezen, samen met het definitieve plan-MER op 19/04/2023.

2. Inhoudelijke toetsing van het plan-MER

In artikel 4.2.11 §4 van het DABM wordt gesteld dat het Team Omgevingseffecten het plan-MER inhoudelijk moet toetsen aan de beslissing, vermeld in artikel 4.2.8 §6, i.e. de richtlijnen, rekening houdend met de opmerkingen en de adviezen uit het openbaar onderzoek en de bijhorende adviesronde.

Toetsing aan de richtlijnen

Het Team Omgevingseffecten bevestigt dat het plan-MER werd uitgewerkt in overeenstemming met richtlijnen van 09/05/2022.

Verwerking van de opmerkingen en de adviezen uit het openbaar onderzoek en de bijhorende adviesronde

De volgende instanties werden door de initiatiefnemer aangeschreven op 22 november 2022 en gevraagd om hun advies tegen 20 januari 2023 te bezorgen:

- alle Vlaamse gemeenten en steden
- provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen
- Strategische Adviesraad MiNaraad - SERV
- Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
- Departement Omgeving, afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten
- Departement Omgeving, afdeling Handhaving
- Agentschap voor Natuur en Bos
- Agentschap Zorg en Gezondheid
- Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Vlaams Energiebedrijf
- Departement Landbouw en Visserij
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Leefmilieu Brussel, Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
- Waals Gewest: Service public de Wallonie agriculture, ressources naturelles et environnement (SPW ARNE)
- Federale niveau: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

- Nederland: Espoo focal punt, Gedeputeerde Staten van provincies Limburg, Noord-Brabant, Zeeland
- Frankrijk: Espoo focal punt, Région Nord-Pas-de-Calais, La Préfecture de région Hauts-de-France, la Préfecture du Nord, Secrétariat général pour les affaires régionales (Hauts-de-France)

De opmerkingen en adviezen gaven geen aanleiding tot fundamentele wijzigingen aan het plan-MER. In bijlage 1 van dit verslag werd een overzicht opgenomen van de adviesinstanties die lieten weten geen advies te geven, geen opmerkingen te formuleren of over te maken, of een gunstig advies gaven. De inhoudelijke opmerkingen van de verschillende adviesinstanties en burgers ten aanzien van het plan-MER worden in bijlage 3 en bijlage 4 van het MER gesynthetiseerd weergegeven en besproken. Het Team Omgevingseffecten gaat akkoord met de voorgestelde verwerking.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) gaf een gunstig advies op de discipline biodiversiteit en de passende beoordeling.

Bijkomende overweging

Het Team Omgevingseffecten is van mening dat het plan-MER voldoet aan deze richtlijnen. Volgende overwegingen werden gemaakt bij deze toetsing:

- Het doel van het plan bepaalt uiteraard de scope van het plan-MER om gerichte informatie te geven over de milieueffecten zodat de Vlaamse Regering op geïnformeerde wijze evenwichtige beleidskeuzes kan maken. Het plan dat onderzocht werd in het plan-MER heeft betrekking op voorwaarden voor windturbines met betrekking tot geluid, slagschaduw of veiligheid ter bescherming van de mens. Het MER werd opgemaakt op basis van de beschikbare wetenschappelijke kennis en bevat de informatie die redelijkerwijs mag worden verwacht om tot een onderbouwde conclusie over de aanzienlijke milieueffecten van het plan te komen. De huidige leemtes in de kennis werden duidelijk in het MER opgenomen.
- Het doel van het plan bepaalt ook de alternatieven die redelijkerwijs in overweging kunnen genomen worden in het MER. Vermits het doel van het plan is om sectorale voorwaarden voor windturbines met betrekking tot geluid, slagschaduw of veiligheid ter bescherming van de mens vast te leggen, zijn beleids- en doelstellingsalternatieven over de wijze waarop Vlaanderen tegemoet komt aan de doelstellingen voor hernieuwbare energie in dit plan-MER niet aan de orde. Het nulalternatief werd in het MER opgenomen.
- Inspraakreacties die gaan over elementen die buiten de scope van de doelstelling van het plan, en bijgevolg het plan-MER liggen, zijn niet relevant om in overweging te nemen bij de beslissing over het plan-MER.
- Conform de bepalingen van het DABM en het verdrag van Espoo werden de naburige lidstaten en gewesten betrokken bij het plan-MER-proces. Zij werden om advies gevraagd in zowel de scopingfase als in de beslissingsfase over het plan-MER. De naburige lidstaten en gewesten werden tevens geïnformeerd over het plan.
- Het MER werd opgemaakt door onafhankelijke erkende MER-deskundigen en een onafhankelijke erkende MER-coördinator. Via verschillende overheidsinstanties en via inspraak wordt relevante informatie ingebracht in het m.e.r.-proces. Meerdere MER-

experten van het Team Omgevingseffecten bewaakten mee de kwaliteit, de wetenschappelijke onderbouwing én de onafhankelijkheid van de milieubeoordeling.

- De vooropgestelde sectorale voorwaarden gelden op het niveau van de receptor en zijn dus onafhankelijk van het type windturbine dat in een concreet project zou gebruikt worden. De gehanteerde methodologie van het onderzoek is dus typeonafhankelijk.
- In de voorgestelde methodologie werd gebruik gemaakt van een aantal cases om een indicatie te krijgen van de opgebrachte windenergie in de verschillende scenario's. Verder werden ze gebruikt als praktijktoets voor de geselecteerde normen. De keuze van de voorgestelde normen zelf is gemaakt op basis van wetenschappelijke literatuur.
- Zoals gevraagd in de richtlijnen werden in het MER de regels en normen in de buurlanden besproken. Er werd in het MER ook nagegaan of er gebruik kon gemaakt worden van afstandsnormen.
- Vermits de MER-deskundigen concluderen dat er geen aanzienlijke effecten aanwezig zijn in het basisscenario, worden geen milderende maatregelen geformuleerd. In het MER werden wel aanbevelingen geformuleerd. Deze vloeien niet voort uit aanzienlijk negatieve effecten. Het al dan niet overnemen van de voorgestelde opties als aanbeveling is een beslissing van de Vlaamse Regering.
- Het aspect en de mogelijke effecten van laagfrequent geluid werden in het plan-MER onderzocht en voldoende verduidelijkt. Het MER biedt samen met de antwoordnota voldoende motivering ten aanzien van de opmerkingen en inspraak over laagfrequent geluid.
- De beoordeling van de gezondheidseffecten in het plan-MER is gebeurd op basis van een analyse van de huidige beschikbare wetenschappelijke studies en samenvattende publicaties met betrekking tot mogelijke gezondheidseffecten in relatie tot windturbines. De deskundige geeft aan dat de gebruikte studies intercollegiaal getoetst werden. Het onderzoek in het plan-MER is gebeurd door een onafhankelijk erkende MER-deskundige Gezondheid. De literatuurstudie is uitgevoerd op basis van de door de deskundige relevant geachte studies. Studies die tijdens de inspraakmomenten werden gesuggereerd, werden ook onderzocht. In de discipline 'Gezondheid' van het MER worden de mogelijke effecten van de voorgestelde sectorale voorwaarden in beeld gebracht op basis van wetenschappelijke literatuur. In de discipline 'Geluid' werd de mogelijke hinder van de voorgestelde sectorale voorwaarden ingeschat. Op deze wijze informeert het plan-MER de Vlaamse Regering over de mogelijke effecten van de voorgestelde sectorale normen met betrekking tot somatische gezondheidseffecten en de hinder ten aanzien van de mens om evenwichtige beleidskeuzes te kunnen maken. In het DABM staat in art. 4.1.4 de doelstelling van een MER, nl. "De milieueffect- en veiligheidsrapportage beoogt, in de besluitvorming over acties die aanzienlijke milieueffecten kunnen veroorzaken en/of die een zwaar ongeval teweeg kunnen brengen, aan het milieubelang en de veiligheid en de gezondheid van de mens een plaats toe te kennen die evenwaardig is aan de sociale, economische en andere maatschappelijke belangen." Hieruit blijkt duidelijk dat het niet de bedoeling is om de sociale impact van een plan in het MER uit te werken. Een sociale impact assessment valt buiten de scope van een plan-MER.

3. Goedkeuring van het plan-MER

Op basis van bovenstaande motivering keurt het Team Omgevingseffecten het voorliggende plan-MER voor voor de Sectorale voorwaarden VLAREM II voor windturbines goed.

Isabel Jacobs

Afdelingshoofd

Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning- en projecten (GOP)

Bijlage 1: Overzicht van adviesinstanties die lieten weten geen advies te geven, geen opmerkingen te formuleren of over te maken, of een gunstig advies gaven

Adviesinstanties die verwittigden geen advies te geven (gemeenten, steden en andere adviesinstanties)	Adviesinstanties die verwittigden geen opmerkingen te formuleren of over te maken (gemeenten, steden en andere adviesinstanties)	Adviesinstanties die gunstig advies verleenden (gemeenten, steden en andere adviesinstanties)
Dilbeek	Alken	Aartselaar
Huldenberg	Beveren	Antwerpen (stad)
Haaltert	Eeklo	Beernem
Leuven	Gavere	Diepenbeek
Oud-Heverlee	Haacht	Essen
Lokeren	Kluisbergen	Hamme
Retie	Lendeledede	Herk-de-Stad
Puurs-Sint-Amands	Lummen	Herzele
Tielt	Ranst	Hoeilaart
Zandhoven	Sint-Katelijne-Waver	Hoeselt
Departement Landbouw en Visserij		Lochristi
		Lubbeek
		Oostkamp
		Opwijk
		Oudenaarde
		Schelle
		Scherpenheuvel-Zichem
		Sint-Niklaas
		Sint-Pieters-Leeuw
		Staden
		Steenokkerzeel
		Zelzate
		Zemst
		Agentschap Natuur en Bos
		Gedeputeerde Staten van Zeeland (Nederland)